Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön palveluliiketoiminnan siirron taloudelliset ehdot

Aluehallitus 9.11.2026
15230/00.01.08/2026

Valmistelija toimialajohtaja Jussi Savola, puh. 040 330 5512, jussi.savola(at)omahame.fi

Selostus

Kanta-Hämeen hyvinvointialue on irtisanonut Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön palvelutuotannon puitesopimuksen päättymään 31.12.2026 (AH 15.12.2025 § 461). Aluehallitus on 11.5.2026 § 195 asettanut tavoitteeksi siirtää säätiön palvelutuotanto hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi 1.1.2027 alkaen ja todennut ennakkokantanaan suhtautuvansa kielteisesti järjestelyyn, jossa palveluliiketoiminta myytäisiin ulkopuoliselle toimijalle hyvinvointialueen järjestämismahdollisuuksia rajoittavalla tavalla. Lopullinen toimeenpanopäätös tehdään erikseen.

Hyvinvointialue on tilannut FCG Oy:ltä palveluliiketoiminnan taloudellisen arvioinnin, joka valmistui 21.10.2026.

Palveluliiketoiminnan arvo

FCG:n selvityksen mukaan säätiön palveluliiketoiminnan tulos on vuosien 2023 ja 2025 välisenä aikana ollut keskimäärin noin 48.700 euroa tappiollinen vuodessa. Historialliseen tulokseen ja kustannusvastaavaan toimintaan perustuvat laskelmat eivät osoita positiivista tuottoarvoa. Vuoden 2026 osavuositulokseen perustuva vaihtoehtoinen laskelma tuottaa noin miljoonan euron arvon, mutta tulostason pysyvyydestä ei ole riittävää näyttöä.

Käytettävissä oleva selvitys ei siten osoita perustetta erilliselle, kestävään tuloksentekokykyyn perustuvalle liikearvokorvaukselle. Siirtyvän irtaimen omaisuuden alustavaksi arvoksi on arvioitu 150.000 euroa, ja lopullinen arvo edellyttää siirtyvän omaisuuden ja vastuiden yksilöintiä. Selvitys ei sisällä säätiön kiinteistöjen arvoa.

Ulkopuolisten ostotarjousten merkitys

Säätiö on saanut palveluliiketoiminnastaan alkuvuonna 2026 ulkopuolisia ostotarjouksia, joiden hintatason säätiön hallitus on ilmoittanut poikkeavan merkittävästi FCG:n arvonmäärityksestä. Lisäksi säätiö on saanut lokakuussa 2026 ulkopuolisen ostotarjouksen osasta palveluliiketoimintaansa. Ostotarjousten korkeampi hintataso vaikuttaa perustuvan oletukseen hyvinvointialueen nykyisten asiakkuuksien ja palveluostojen jatkumisesta. Hyvinvointialueen palvelusopimus säätiön kanssa päättyy 31.12.2026, eikä hyvinvointialue ole sitoutunut jatkamaan palveluostoja uudelta palveluntuottajalta. Hyvinvointialueesta annetun lain 9 §:n mukaan hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta.

Hyvinvointialue on arvioinut alustavasti ulkopuolisen liiketoimintakaupan hankintaoikeudellisia vaikutuksia. Ostajaehdokkaiden olemassa olevat hankintasopimukset koskevat kilpailutuksissa määriteltyjä palveluja ja sopimusehtoja, eikä niiden perusteella voida automaattisesti siirtää säätiön nykyistä palvelutuotantoa uuden omistajan tuotettavaksi.

Arvioinnissa on tunnistettu erityisesti palvelujen ja toimintayksiköiden sopimuskohtaisiin edellytyksiin, palveluntuottajan rekisteröinteihin sekä sopimusten mahdollisiin olennaisiin muutoksiin liittyviä oikeudellisia kysymyksiä. Järjestely, jossa säätiön nykyinen palvelutuotanto siirrettäisiin ilman asianmukaista hankintaoikeudellista perustetta ostajan olemassa olevien sopimusten piiriin, voisi hyvinvointialueen lakiyksikön alustavan arvion mukaan muodostaa olennaisen sopimusmuutoksen tai suorahankinnan. Nämä edellytykset olisi arvioitava sopimus- ja palvelukohtaisesti. Hankintalainsäädäntö mahdollistaa hankintasopimuksen siirtämisen liiketoimintakaupan yhteydessä tietyin edellytyksin, mikä kuitenkin edellyttää hyvinvointialueen suostumusta ja sopimuskohtaisten edellytysten täyttymistä. Tällaisiin ratkaisuihin liittyy myös muiden markkinatoimijoiden muutoksenhaun riski.

Ulkopuolisten tarjousten hintatasoa ei näin ollen voida sellaisenaan pitää perusteena hyvinvointialueen maksettavalle liikearvokorvaukselle. Tarjousten merkitys liiketoiminnan käyvän arvon arvioinnissa edellyttää niiden ehtojen ja toteuttamiskelpoisuuden selvittämistä.

Ulkopuolisten indikatiivisten ostotarjousten ja osatarjouksen toteuttaminen edellyttäisi tarjousten ehdoista riippuen hyvinvointialueen palveluhankintoja, sopimussiirtoja tai muita erikseen hyväksyttäviä järjestelyjä. Erityisesti osatarjoukseen sisältyy hyvinvointialueen hyväksymää palvelusopimusratkaisua sekä pitkäaikaista kiinteistöjärjestelyä koskevia edellytyksiä. Hyvinvointialue ei pidä perusteltuna sitoutua tällaisiin järjestelyihin ulkopuolisten liiketoimintakauppojen toteuttamiseksi. Aluehallituksen aiempi linjaus oman palvelutuotannon ensisijaisuudesta on edelleen perusteltu sekä palvelujen järjestämisen että käytettävissä olevien taloudellisten selvitysten näkökulmasta. Säätiön hallitus päättää itsenäisesti sille tehtyjen ostotarjousten käsittelystä.

Säätiön huolellisuusvelvollisuus

Säätiön hallitus on tuonut esiin velvollisuutensa huolehtia säätiön tarkoituksen toteutumisesta ja säätiön edusta sekä arvioida liiketoiminnan luovutusta myös saatujen ulkopuolisten ostotarjousten perusteella. Säätiö on hankkinut asiasta Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy:n oikeudellisen lausunnon. Lausunto on aluehallituksen käytettävissä.

Hyvinvointialue tunnistaa säätiön hallituksen itsenäisen päätösvallan ja huolellisuusvelvollisuuden. Huolellisuusvelvollisuus ei kuitenkaan sellaisenaan edellytä korkeimman tarjouksen hyväksymistä, vaan huomioon on otettava myös säätiön tarkoitus, tarjousten ehdot ja niiden toteuttamiskelpoisuus.

Oman tuotannon taloudellisuus

Hyvinvointialueen 2.11.2026 laatiman kustannusvertailun mukaan vammaispalvelujen oman tuotannon laskennalliset vuosikustannukset olisivat noin 2,15 miljoonaa euroa, kun säätiön nykyhinnoilla kustannukset ovat noin 2,42 miljoonaa euroa ja säätiön ehdottamilla korotetuilla hinnoilla noin 2,75 miljoonaa euroa. Oman tuotannon laskennallinen säästö olisi siten noin 270.000 eurosta noin 594.000 euroon vuodessa. Kustannusvertailun kattavuus ja vertailukelpoisuus varmistetaan jatkovalmistelussa.

Vertailtujen kilpailutettujen ulkopuolisten ostopalvelujen kustannukset olisivat vammaispalveluissa laskennallisesti noin 2,9 miljoonasta 3,4 miljoonaan euroon vuodessa eli selvästi omaa tuotantoa ja säätiön nykyhintoja korkeammat. Myös mielenterveyspalveluissa säätiön nykyiset palveluhinnat ovat vertailtuja ulkopuolisia palveluntuottajia alhaisemmat. Esimerkiksi 34 yhteisöllisen asumisen asiakkaan palvelujen laskennallinen vuosikustannus nousisi nykyisestä noin 0,84 miljoonasta eurosta noin 1,21 miljoonaan euroon, mikäli palvelut hinnoiteltaisiin vertailun edullisimmalla ulkopuolisen palveluntuottajan vuorokausihinnalla, eli kustannukset kasvaisivat noin 0,37 miljoonaa euroa vuodessa. Vertailut ovat laskennallisia, eikä kyseisten hintojen soveltaminen säätiön nykyiseen palvelutuotantoon ole mahdollista ilman erillistä hankintaoikeudellista arviointia.

Hyvinvointialueen järjestämisvastuu ja palvelujen turvaaminen

Hyvinvointialue vastaa asiakkaiden tarvitsemien palvelujen järjestämisestä riippumatta siitä, toteutuuko säätiön palveluliiketoiminnan luovutus. Järjestämisvastuu ei kuitenkaan tarkoita, että hyvinvointialue voisi ottaa haltuunsa toisen toimijan liiketoimintaa, henkilöstöä tai toimitiloja ilman luovutusta tai muuta lainmukaista sopimusjärjestelyä. Mikäli luovutuksesta ei päästä sopimukseen, palvelujen jatkuvuus turvataan muilla lainmukaisilla järjestelyillä, ja ensisijaisena tavoitteena on asiakkaiden palvelujen ja asumisen jatkuvuus nykyisissä yksiköissä ilman tarpeettomia muuttoja. Ratkaistavana on palvelujen tuotantotapa, ei asiakkaiden oikeus palveluihin.

Neuvottelulinja ja jatkovalmistelu

FCG:n selvityksen perusteella hyvinvointialueen neuvottelutavoitteena on palveluliiketoiminnan siirtäminen ilman erillistä liikearvokorvausta. Luovutuksen vastike määritellään siirtyvän omaisuuden ja vastuiden nettomääräisen arvon perusteella, ja neuvottelutavoitteen alustava enimmäismäärä on 150.000 euroa. Tätä korkeampi vastike tuodaan aluehallituksen arvioitavaksi.

Neuvotteluja säätiön kanssa jatketaan palveluliiketoiminnan siirtämisen ehdoista. Valmistelussa arvioidaan järjestelyn markkinaehtoisuus ja lähipiirisääntelyn soveltuminen, ja säätiön hallitus päättää mahdollisesta luovutuksesta itsenäisesti säätiölain ja säätiön sääntöjen mukaisesti.

Valmistelussa turvataan palvelujen jatkuvuus 1.1.2027 alkaen sekä selvitetään henkilöstön, toimitilojen, rekisteröintien ja asiakastietojen järjestelyt. Luovutuksen lopulliset ehdot ja palvelutuotannon järjestämistä koskeva päätös tuodaan aluehallituksen käsiteltäviksi erikseen.
(JS)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää

1. vahvistaa aluehallituksen 11.5.2026 § 195 tekemän linjauksen, jonka mukaan tavoitteena on siirtää Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön palvelutuotanto hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi 1.1.2027 alkaen;
2. merkitä tiedoksi säätiön alkuvuonna 2026 saamat ulkopuoliset indikatiiviset ostotarjoukset sekä lokakuussa 2026 saadun indikatiivisen osatarjouksen ja todeta, ettei hyvinvointialue puolla

palveluliiketoiminnan luovuttamista ulkopuoliselle toimijalle eikä sitoudu tarjousten toteuttamisen edellyttämiin palveluostoja tai palvelusopimusten siirtämistä koskeviin järjestelyihin;
3. merkitä tiedoksi FCG Oy:n laatiman selvityksen Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön palveluliiketoiminnan taloudellisesta arvioinnista;
4. hyväksyä hyvinvointialueen neuvottelulinjaksi palveluliiketoiminnan siirtämisen ilman erillistä liikearvokorvausta siten, että maksettava vastike määritellään siirtyvän omaisuuden arvon ja siirtyvien vastuiden perusteella nettomääräisenä. Neuvottelulinjan mukainen enimmäisvastike on 150.000 euroa, ja mahdollinen tätä korkeampi vastike edellyttää aluehallituksen erillistä linjausta;
5. todeta, että säätiön kanssa jatketaan neuvotteluja palveluliiketoiminnan siirtämisen ehdoista tämän neuvottelulinjan mukaisesti ja että luovutussopimusta sekä palvelutuotannon järjestämistä koskeva lopullinen päätösesitys tuodaan erikseen aluehallituksen käsiteltäväksi.

Päätös

Täytäntöönpano Päätösote / toimialajohtaja Jussi Savola, Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö sr

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta